

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - סבא יאשקה מציל את החוף

מאת: יוסי אבולעפיה
 איורים: יוסי אבולעפיה
 הוצאה: עם עובד
 קבוצת גיל: כיתה ב'

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

מיני הדרכה על הספר לצוות

שִׁיחָה

"דיבורים לא יועילו, צריך לשכנע במעשים"
 תוכלו לשוחח על המשפט של יאשקה ולשאול למה הוא מתכוון, מה אתם חושבים על זה, מתי כדאי לשוחח
 ולברר קודם כול ובאילו מצבים הייתם רוצים לשכנע במעשים.

סֵרְטוֹנִים

צפו בסרטון עם יוסי אבולעפיה
 צפו בסרטון מיוחד עם יוסי אבולעפיה, המאייר והכותב של הספר.

לְצֵאת הַחוּצָה

למען הסביבה שלנו

יש מקום ציבורי בסביבה שלכם שאתם אוהבים? כשתבקרו בו תוכלו לעצור לרגע ולחשוב מה עושה אותו נעים, איך הוא תורם לסביבה ואיך אפשר לשמור עליו. תוכלו למשל לזום מבצע ניקיון או טיפוח עם משפחה וחברים.

זְצִיחָה

המצאות מקוריות

סבא יאשקה ממציא המצאות מיוחדות כמו מנורת לילה שנכבית כשנרדמים או מצפה ציפורים תת־ימי. אילו המצאות מיוחדות שיסייעו לכם ולאחרים הייתם ממציאים? אפשר לדמיין, לצייר או לבנות מגרזאות המצאות מיוחדות.

הִשְׂרָאָה

פינטרסט

[רעיונות, יצירות ועוד הפתעות מחכים לכם בפינטרסט של ספריית פיג'מה.](#)

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

על שילוב הספר בכיתה

הספר נוגע בדרך ייחודית ומשעשעת בנושאים שונים שאפשר לעסוק בהם בכיתה.

הדאגה לסביבה והחשש מפגיעת בני האדם בטבע שסבא יאשקה מבטא בלהט חסר פשרות יכולים לעורר השראה לפרויקטים כיתתיים לשמירת הסביבה הקרובה.

השתלשלות העניינים בספר מראה כיצד עלולות להיווצר אי-הבנות כאשר ממהרים להסיק מסקנות מאירועים, ולא מדברים עליהם, דבר שקורה פעמים רבות גם ביחסים בין חברים ובתוך הכיתה.

הקשר הבין-דורי בין אודי לתמר, הנכדים הנבונים, ובין סבא יאשקה, הממציא עם הראש המיוחד, מעורר סקרנות ויצירתיות, וניתן לעורר אותן גם באמצעות פעילויות בכיתה בהשראת הספר.

קריאה

קוראים את הספר

אפשר לחלק את הקריאה לשני חלקים: הראשון, עד הכנת התכסיסים. לאחר החלק הזה ניתן לקיים עצירת ניבוי ולשאול: "מה לדעתכם יקרה בהמשך, כשהאנשים שמדדו את השטח יגיעו? מה הם מתכננים לעשות בו לדעתכם?".

במפגש חוזר עם הספר ניתן לפתח שיחה שבה הילדים יביעו את רגשותיהם ויספרו עם מי הם מזדהים: עם הנכדים או עם הסבא, ולשאול שאלות המתמקדות במחשבות ובהשערות ² "מה חושבים הנכדים? מה חושב סבא? כיצד סבא מרגיש אחרי שנודע לו כי הבנאים לא יהרסו את החוף?" ² ושאלות המתמקדות בדעות ² "מה דעתכם על המעשה של סבא?".

שיחה

משוחחים על הספר

שאלות להבנת הרצף הסיפורי ² "למה סבא יאשקה מתכנן תכסיסים? מה הוא חושב שהאנשים שמודדים את השטח מתכננים לעשות? מה הם באמת תכננו לעשות?"

"דיבורים לא יועילו עם האנשים האלו, צריך לשכנע אותם במעשים" ² "למה מתכוון סבא יאשקה במשפט הזה?"

מה דעתכם עליו? האם אתם מסכימים איתו? באילו מצבים אנשים ממהרים לפעול מבלי לדבר לפני כן? סבא יאשקה נחפז להסיק מסקנות לפני שבירר את הדברים לעומק. הייתם פעם במצב דומה שבו מיהרתם להסיק מסקנות? ואולי מישהו הסיק מסקנות בנוגע אליכם?"

המצאות "אילו המצאות מיוחדות סבא יאשקה ממציא? מה הופך משהו להמצאה? אילו המצאות מפורסמות אתם מכירים?"

תוכלו לספר לילדים על המצאה או על ממציאים מפורסמים ולשאול: "אילו תכונות נדרשות כדי להמציא משהו? אילו שאלות כדאי לשאול כשרוצים להמציא משהו חדש? איזו המצאה הייתם ממציאים בעצמכם?"

לצאת החוצה

שמירת הסביבה

תוכלו לתכנן ולבצע פרויקט כיתתי לשמירה על הסביבה ולטיפוחה בשטח בית הספר או במקום קרוב, לדוגמה: ניקיון, בניית ספסל אקולוגי, שתילה וגינון בתיאום עם האגף הרשותי האחראי לתחום.

אפשר להזמין את הילדים לגייס את המשפחה לפעולה משותפת למען הסביבה שתיבחר מתוך בנק רעיונות שתעלו בכיתה, למשל: הכנת קומפוסט, שימוש בקשיות רב-פעמיות, איסוף זבל מחוף הים, ולאחר מכן להציג בכיתה תמונות ולספר על הפעילות.

משחק

תכנון תכסיסים ותחבולות

הציגו בפני התלמידים את ההגדרה למושג "תכסיס" "תחבולה, תרגיל מחושב, שיטה מתוחכמת וערמומית לבצע או להשיג דבר-מה". (על פי מילון "רב-מילים")

מכיוון שמדובר בתלמידים צעירים, חשוב להדגיש כי משמעות המושג "תכסיס" בסיפור היא חיובית, ולהבהיר להם כי לא כל מזימה היא תכסיס. אפשר לתת להם לבחון אירועים שונים ולשפוט מתי מדובר במזימה ומתי

בתכסיס.

אפשר להציג בפני התלמידים דוגמאות לתכסיסים ידועים מהתנ"ך או מההיסטוריה, כמו: כיבוש יריחו וכיבוש טרויה.

ספרו לתלמידים שסבא יאשקה פונה אליהם בבקשה לעזרה: הוא הוזמן להשתתף בתחרות תכסיסים בין-לאומית, וחסרים לו רעיונות, לכן הוא מבקש את עזרת הכיתה בתכנון תכסיסים.

חלקו את הכיתה לקבוצות קטנות (2-4 בקבוצה). כל קבוצה תתכנן את התכסיס שלה ותצייר אותה על פלקט/דף גדול ולאחר מכן תציג אותו בכיתה.

השָׁרָה

הכדור בידיים שלנו

"וכל מה שבראתי בַּשָּׁמַיִם בַּשָּׂדֵה בַּרְאֲתִי בַּשָּׁמַיִם בַּרְאֲתִי. תן דעתך, שלא תקלקל ותחריב את עולמי. שאם קלקלת, אין מי שיתקן אחריך."
מתוך מדרש קהלת רבה (פרשה ז, פסוק יג)

ציטוט זה מדגיש את האחריות שהוטלה על האדם לשמור על העולם ועל הטבע, שנמסרו לו כפיקדון, מתוך מחשבה על הדורות הבאים. הוא משקף רעיון מרכזי ביהדות המעודד מודעות ואחריות לסביבה.

העֲשָׂרָה

מצפה ציפורים

בעקבות הספר תוכלו ללמוד בכיתה על מצפי ציפורים בַּהַבִּיחַ מה תפקידם, איפה יש מצפים בישראל, ואילו

ציפורים נודדות בארץ לאורך עונות השנה.

להעשרה

[אתר הצפרות הישראלי](#)

[רוצים להסתכל לציפורים בעיניים? מתוך אתר קק"ל חינוך וקהילה](#)

[ספירת הציפורים הגדולה !\[\]\(d3fb9f94af8b26d1c844efa9a98805b0_img.jpg\) החברה להגנת הטבע](#)

www.pjisrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה